

ACTES OFICIALS DEL 9 D'OCTUBRE

El fet alacantí i una festa política

El 9 d'Octubre se celebrà oficialment a València, amb una festa política —sobretot— al Puig. La resta del país, malgrat una insistent intenció institucional, o bé va treballar o va prendre la Diada com un dia festiu més

J. Castelló

El 7 d'octubre, un periodista del diari *Información*, d'Alacantí, en una llarga entrevista amb el president Lerma, li va preguntar: «El fet que un alacantí haja de ser valencià és una cosa que —vostè ho sap— no qualla, ¿veritat?»

«Doncs, cal començar a construir des de com són les coses; és un pena de temps perdut en aquesta dialèctica, i jo crec que allò que la gent vol veure és que hi ha serietat; la resta no crec que siga problema. A més, no crec que cap valencià es moleste gens si li diuen alacantí». Era tot un pròleg a la diada d'enguany, i una mostra de com és viscuda la celebració en comarques que exigeixen un aclariment constructiu en molts temes. La festa, però, malgrat una insistent voluntat institucional —a Elx es va commemorar amb un recital de flamenc, entre d'altres actes, mentre gran part de les empreses continuaven treballant— es va reduir a l'àmbit de la ciutat de València, on la Generalitat pagà, entre moros i cristians, i festes a l'aire lliure, més de set milions de pessetes, a comparar amb altres aniversaris d'àmbit estatal. Les comarques s'hi han sumar amb una iniciativa curiosa: deixar inauguracions d'obres oficials per a la data, i poca cosa més.

—President, ¿què és el nou d'Octubre?—, continuava l'entrevistador d'*Información*, hàbilment. —«És una data perquè tots sentim el projecte global, i per fer que se celebre d'una manera unitària. Commemorem la data, no la derrota, perquè, si no, seria renegar del sentiment creatiu que tenim. A nosaltres no ens uneix la

rancor, ens uneix allò que som capaços de crear per al futur». Era la segona de les preguntes d'una festa que resumia la intenció que mou l'organització dels actes oficials del Nou d'Octubre, sense aspiracions reivindicatives, quan el tema, per exemple, del finançament autonòmic encara, el 1986, apareix ben incert.

L'esperit «creatiu» del poble valencià va tornar a aparèixer, si mai l'havia abandonat, en el discurs del president al monestir del Puig. «Els nostres costums, la nostra música i la nostra llengua comencen ja a formar part d'allò quotidià». Algú, entre el públic assistent, majoritàriament polític, norma que ja es va fer escandalosament present l'any passat, comentava que la música no ens ha abandonat mai, «sobretot l'himne que ens han volgut fer oficial».

El discurs del president, però, no es va quedar reduït a aquest punt, en l'àmbit lingüístic: «La Generalitat està... potenciant i creant els seus propis mitjans de comunicació, suport imprescindible per a aquesta política, acceptada per la majoria d'aquest poble». Aquesta voluntat s'haurà de veure materialitzada en l'apartat corresponent als pressupostos anuals de la Generalitat, que es començaran a debatre en les pròximes setmanes. Si aquest apartat recull una partida prou consistent per dur avant el projecte de la televisió valenciana, si més no, s'hi haurà vist la voluntat política. Si, com l'any passat, la partida es redueix a no-res o desapareix, el suport comunicacional s'haurà esvaït una altra vegada.

Una nota, també, preocupant en el discurs: «...la immensa majoria d'aquest poble, que pensa que la llengua ha de ser vehicle comunicador i no —això mai— un instrument de di-

IKONO

IKONO

IKONO

De dalt, a baix, Gil-Albert, el ministre Mavall i el rector Lapiedra.

El president Lerma, amb el protoanticatalanista Boira. Baix, concentració al Parterre de València.

visió». Si la mateixa ortografia en què apareix escrita la frase —correcta, si més no— vol dir alguna cosa, el toc d'atenció aniria dirigit als titulars de premsa, intoxicadors, que l'endemà van condemnar el discurs per aparèixer «en valenciano *normalizado*». Si es dirigia a uns altres sectors, potser fins i tot en aquest punt l'intent de «normalitat», modest a parer d'amplis nuclis universitaris i del món de l'ensenyament, encara es retallarà més.

Parlà, també, el president, de més «normalitat autonòmica», de l'ampli procés de transferències assumides per la Generalitat valenciana, de l'escolarització i dels guanys aconseguits en la qualitat de l'ensenyament, i

d'una «Europa dels pobles que està deixant de ser una quimera». El discurs, aquesta vegada sí, enfront del pronunciat en el debat sobre l'estat autonòmic, davant les Corts valencianes, es va fer sentir en la llengua pròpia del país.

Els assistents, sobretot, de la via públic-política. En un racó, prop del president, mentre aquest dialogava amablement amb **Giner Boira**, protolíder de l'anticatalanisme local, **José Maria Maravall**, ministre i número u al Congrés pel PSOE a València, declarava que cal salvar l'idioma i es manifestava contra el victimisme d'alguns. A l'altre cantó, **Pere Riutort** i **Antoni Ferrando**, catedràtic de lingüística valenciana en la Universitat de València, conversaven amable-

ment amb el pròxim alcaldable per AP a Castelló, l'independent **Paco Blanch**, que insistia en «alguna diferència quan parlem valencià respecte al català». «Fonètica, fonètica, i recollida en la normativa que ensenyem», aclaria **Ferrando**.

Del món de la música-cançó, poquets i dels vells. **Vicent Torrent** defugia la trobada amb **Vicent Ros**, director del Conservatori de València i opositor públic del treball que Torrent duu a cap en la Fonoteca de Materials que patrocina la Conselleria de Cultura. També s'hi deixava veure **Lluís Fornés**, el **Sifoner**. Pel que fa la món de l'edició i als caps de fila literaris, pocs, molt pocs, hi van aparèixer —**Juan Gil Albert**, sí—. ¿Periodistes? Alguns més, sobretot els que els distints mitjans havien enviat a cobrir la recepció. I universitaris, **Ramon Lapiedra**, el rector de la Universitat de València, esmunyedís, i **Emèrit Bono**, més com a líder d'Izquierda Unida, contrari tothora a parlar de pactes o no. El món del cinema no existeix, ni allí tampoc, quasi com el del teatre, amb algun infiltrat. Entre ells, **Empar Ferrer**. Alguns quedaran sense citar, pocs, però.

La vida política, sí. Aquella ja és la seua festa. «Todos estaban allí», comentava l'endemà un rotatiu entusiasta per tanta «normalidad». **Guardiola**, **Ciscar** i **Asunción Valenzuela**, **Mariano Castejón**, **Ximo Puig** i **Fernando Puente**, **Vicent Soler** i **Alfons Cucó**. I l'oposició, **Monsonís**, **Vicente Llombart**, **Sorribes**, **Quirós**, el fugit **Manglano**, **Campillos**, **Lizondo** i **Iz-**

quierdo, Manuel Giner i Manuel del Hierro, socialista, però enquadrat amb els «populars» a l'hora d'interpretar l'himno molts alcaldes.

L'altre Nou

La nit del dia vui, «prop de mil cinc-cents persones», segons el diari *Levante*, «unes quantes dotzenes», a parer de *Las Provincias*, es van aplegar al Parterre, convocats per la Coordinadora Comarcal de València ciutat d'Unitat del Poble Valencià —el partit nacionalista com a tal, en la seua totalitat, no va convocar cap pacte— Izquierda Unida, CCOO, CNT i el Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament. Van dirigir-se als as-

sistents Alfredo Botella, parlamentari d'Izquierda Unida a les Corts valencianes, i Vicent Ventura. Aquets darrer es va mostrar partidari de «lluitar per un autogovern ple» i de la reforma de l'estatut valencià i de la Constitució. També va comentar satisfet haver aconseguit «la unitat de l'esquerra en la convocatòria».

A Castelló, dues-cents persones, segons el diari *Mediterráneo*, es van reunir en un acte convocat per distints partits i organitzacions sindicals —UPV, CCOO, PCE i PCPE— i unes set-cents van acudir a la convocatòria organitzada per la Comissió Cívica de Castelló, en un homenatge popular davant l'estàtua de Jaume I. □

I LA SENYERA MUNICIPAL DAVALLÀ BEN RECTA...

A les dotze, com sempre

Un altre any, la bandera de la ciutat de València tornà a fer el recorregut tradicional, amb menys gent custodiant-la i una disminució de la tensió

M. Castella

Quan el rellotge de l'Ajuntament marcava les dotze i setze minuts, la bandera de la ciutat de València començà la seua gloriosa davallada, enmig dels crits, càntics i sanglots —que algun se'n sentia— dels milers de ciutadans que l'esperaven palplantats a la plaça del País Valencià. No passà res. Feia un dia esplèndid, i la «processó cívica», per fi sense gegants ni espectacles malabaristes, s'encaminà, pressosa, cap al Parterre.

Martín Quirós, estirat, carregava el pes de la «bandera històrica», com ha estat batejada per la Generalitat. Vicente González Lizondo, com féu l'any passat amb Clementina Ródenas, que actuà de portadora, el marcava estretament, no fos cas que el cap de l'oposició popular se n'anàs a terra amb bandera i tot. Una banda militar, a més de la municipal, i unes quantes dotzenes de policies, nacionals i municipals, acompanyaven el nucli de les autoritats, que passaven enmig de l'habitual indiferència —algun insult a mitja veu, sobretot

González Lizondo, vigilant «himno» i bandera.

per cobrir l'expedient— de les masses, que volien deixar ben clar que tan sols aplaudien el símbol.

Uns vint metres darrere, encapçalant la processó pròpiament dita, anava una còpia exacta de la «bandera històrica»: la de Lo Rat Penat, portada, entre d'altres, per Amparo Peris, ben coneguda periodista i locutora de Radio Nacional de Espana a València.

Aprofitant l'avinentesa, amb intel·ligència, alguns membres d'Alternativa Universitaria havien preparat

el seu muntatge. A la cantonada del carrer de les Barques, una taula i grans pancartes anunciaven la recollida «per pagar les despeses del recurs contra l'ensenyament del català a la Universitat». Amb megàfons i adhesius, la gent d'AU anava demanant diners per lluitar contra el rector Lapedra. Uns adhesius redons, amb la llegenda «Yo también luché contra Lapedra en el 86» s'escamparen com bolets en els traus de madures ames de casa i avorrits jubilats.

Menys hàbils, els parroquians valencians del CDS de Suárez pretenien col·locar a l'interior de la processó una pancarta pròpia: «El CDS, con el 9 d'octubre», que foren obligats a tancar. «Quina cara, aprofitar-se d'aquestes coses», comentava la gent. Al Parterre, mentre l'Ajuntament col·locava la corona de llorens a l'estàtua del rei Jaume I, començà a sonar l'himne de Serrano. A continuació, i mentre els assistents començaven a fer-se a la idea de tornar a casa, una estrofa de l'himne espanyol. Ningú

no s'alçà, perquè tots estaven dempeus, però tornà a regnar un respectuós silenci. La bandera fou introduïda en el seu transport especial: una furgoneta amb peixera vertical de vidre incorporada a fi que no hagués d'inclinar-se, i seguida d'autoritats i cossos de seguretat marxà cap al Puig, on, per passar les portes del monestir, sense peixera, sí que hagué de doblegar-se antihistòricament, com ja passà a Alacant. «Caldrà més ull per complir el protocol degudament», assenyalaria algun assistent. □